

**Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w
Szkołe Podstawowej nr 13 im. Kornela Makuszyńskiego w Częstochowie**

TYTUŁ: „Ty planujesz swoją przyszłość”

1. Podstawy prawne opracowania systemu:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r.- *Prawo oświatowe*, (Dz.U. 2017 poz. 59).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe*, (Dz.U. 2017 poz. 60).
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2017 poz. 1591).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno- -pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych, (Dz. U. z 2017 r., poz. 1647).

2. Założenia programu:

- Stworzenie jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczniów oraz specyfikę typów szkół, systemowej koncepcji orientacji zawodowej rozumianej jako ogół działań dydaktyczno-wychowawczych skierowanych do uczniów klas I-VIII szkoły podstawowej;
- Kształtowanie u uczniów proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji;
- Pomoc uczniom w samopoznaniu, w kształtowaniu pozytywnej motywacji do nauki, zdobywaniu informacji o możliwościach edukacji, zawodach i rynku pracy;
- Pomoc rodzicom w poznawaniu własnego dziecka, wspieranie w pełnieniu roli doradcy dziecka, w zdobywaniu informacji o rodzajach szkół oraz o instytucjach, które udzielają pomocy w planowaniu i podejmowaniu decyzji dotyczących kształcenia i kariery zawodowej;

- Pomoc nauczycielom szkoły w realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego oraz wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Udostępnianie im materiałów do prowadzenia zajęć w z klasą, pomoc w zdobywaniu informacji o instytucjach świadczących pomoc z zakresu doradztwa zawodowego;
- Sojusznicy szkoły: Rodzice, ORE, PUP, WOM, SOD, Uczelnie Wyższe.

3. Cele główne programu:

- (klasy I-III) - wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu własnych zainteresowań oraz pasji;
- (klasy IV-VI) - poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji;
- (klasy VII-VIII i gimnazjalne) - przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji;
- przygotowanie rodziców do pełnienia roli doradców i osób wspierających swoje dzieci w procesie planowania i podejmowania decyzji edukacyjnych oraz związanych z wyborem zawodu;
- pomoc nauczycielom w realizacji zadań związanych z doradztwem zawodowym oraz wspomaganie uczniów w wyborze kierunku dalszego kształcenia i zawodu.

4. Cele szczegółowe/rezultaty.

Uczniowie:

(klasy I-III):

- opisują swoje zainteresowania i wskazują, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentują swoje zainteresowania na forum klasy;
- podają przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- odgrywają różne role zawodowe w zabawie;
- podają nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu;
- uzasadniają potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazują treści, których lubią się uczyć;

(klasy IV-VI):

- określają własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia;
- wskazują swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w życiu;
- wymieniają różne grupy zawodów;
- opisują, czym jest praca i jakie jest jej znaczenie w życiu człowieka;
- podają przykłady czynników wpływających na wybory edukacyjne i zawodowe;
- wskazują na różne sposoby zdobywania wiedzy;
- samodzielnie docierają do informacji i korzystają z różnych źródeł wiedzy.

(klasy VII-VIII i gimnazjalne):

- rozpoznają własne zasoby: zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia kontekście wyboru szkoły i zawodu;
- dokonują syntezy przydatnych informacji o sobie w procesie planowania kariery edukacyjno-zawodowej ;
- rozpoznają własne ograniczenia i uwzględniają je w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej;
- wyszukują i analizują informacje na temat zawodów;

- wyjaśniają zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
- analizują oferty szkolnictwa ponadpodstawowego korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizują kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych zasobów;
- planują ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- podejmują decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu dorosłych.

Rodzice:

- posiadają wiedzę na temat organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego działającego w szkole;
- są zaangażowani w udzielanie pomocy i wsparcia dziecku w procesie planowania i realizowania kariery edukacyjno-zawodowej;
- są przygotowani do pełnienia roli doradców dziecka;
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla dzieci z problemami: zdrowotnymi, emocjonalnymi, decyzyjnymi, intelektualnymi;
- znają ofertę edukacyjną szkół i placówek następnego etapu edukacyjnego.

Nauczyciele:

- podkreślają w treściach przedmiotowych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- dbają o nabywanie kompetencji kluczowych przez uczniów, podczas realizacji podstawy programowej nauczanego przedmiotu,
- realizują zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego (poznawanie siebie, umiejętność współpracy w zespole, umiejętności dobrej komunikacji, autoprezentacja) na godzinach wychowawczych;
- diagnozują potrzeby i zasoby uczniów;
- rozwijają zainteresowania, umiejętności i uzdolnienia uczniów;
- wspierają rodziców w procesie doradczym;
- angażują przedstawicieli współpracujących instytucji i zakładów pracy w działania doradcze szkoły;
- znają ofertę edukacyjną szkół następnego etapu edukacyjnego i zasady rekrutacji do nich.

5. Treści (tematy zajęć ze wskazaniem adresata):

- *dotyczy uczniów wszystkich poziomów klas, ich rodziców i nauczycieli.*

Dla uczniów:

- **poznawanie osobistych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych stron i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia;
- **świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie i przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy;
- **rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie i przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie;
- **planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego i refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery..

Dla nauczycieli:

- zasady pracy nauczycieli w ramach WSDZ,
- priorytety dotyczące zagadnień z zakresu doradztwa zawodowego realizowane przez nauczycieli w ramach kształcenia zintegrowanego, pracy wychowawczej i na lekcjach przedmiotowych,
- szkolne zasoby informacji dotyczące doradztwa edukacyjno-zawodowego i z zasady ich wykorzystania.

Dla rodziców:

- zasady pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- informacje na temat ścieżek kształcenia, zasad rekrutacji itp.,
- umiejętności rodzicielskie ułatwiające kontakt z dzieckiem w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowej.

6. Metody i techniki pracy:

Metody pracy indywidualnej

- doradztwo indywidualne w punkcie konsultacyjnym w szkole, w ZPPP CIZ;

Metody pracy z grupą

- tematyczne lekcje;
- godziny wychowawcze;
- koła zainteresowań;
- konkursy;
- zajęcia warsztatowe;
- wycieczki;
- spotkania z przedstawicielami poszczególnych zawodów;
- prelekcje;
- udział uczniów w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych;
- projekcje filmów;
- projekty uczniowskie;
- debaty;
- dyskusje;
- udział w przedsięwzięciach środowiskowych: Targi Edukacyjne, Tydzień Lokalnych Branż Zawodowych itd..

7. Scenariusze i konspekty:

- materiały umieszczone w bibliotece szkolnej w Punkcie Doradztwa Zawodowego;
- scenariusze *Szkolnego Programu Doradztwa Zawodowego*;

8. Dostępne materiały edukacyjne on-line:

- zasoby internetowe:
 - ✓ <http://doradztwo.ore.edu.pl>
 - ✓ <http://www.wybieramzawod.pl>
 - ✓ www.labirynt-zawodow.progra.pl
 - ✓ www.pociagdokariery.pl
 - ✓ www.praca.gov.pl
 - ✓ <https://doradca.praca.gov.pl/d2k5/zawody>
 - ✓ www.zawody.praca.net
 - ✓ <http://www.perspektywy.pl/portal/>

9. Osoby odpowiedzialne za realizację:

- dyrektor szkoły;
- koordynator wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego;
- doradca zawodowy realizujący autorski program doradztwa zawodowego;
- pedagog szkolny i inni specjaliści zatrudnieni w szkole,
- wychowawcy klas,
- nauczyciele przedmiotów,
- nauczyciele bibliotekarze.

Szczegółowy plan ogólnoszkolnych działań doradczych

Obszar 1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.				
Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1	Rozpoznanie planów edukacyjnych i zawodowych uczniów ostatnich klas, z uwzględnieniem potrzeb uczniów z SPE.	Wywiady z nauczycielami, rodzicami. Sondaż diagnostyczny skierowany do uczniów ostatnich klas i ich rodziców.	Koordinator WSDZ, pedagog szkolny, wychowawcy klas III gimnazjum	Wrzesień, październik 2017
2	Zdobywanie wiedzy o predyspozycjach i możliwościach uczniów poprzez konsultacje z wychowawcami i nauczycielami uczącymi.	Konsultacje indywidualne nt. uzdolnień, słabych stron, predyspozycji uczniów.	Koordinator WSDZ, pedagog szkolny.	Na bieżąco, wg potrzeb.
3	Zdobywanie wiedzy o predyspozycjach i możliwościach uczniów poprzez rozmowy z rodzicami. Wspieranie rodziców jako doradców dziecka.	Konsultacje indywidualne nt. zainteresowań, uzdolnień, słabych stron, planów edukacyjno – zawodowych dziecka. Udzielanie informacji nt. pomocy w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej, udzielanej uczniom z SPE, przez ZPPP w Częstochowie. Indywidualne rozmowy doradcze nt. sposobów zdobywania wiedzy o dziecku, sposobów pomocy dziecku w samopoznaniu siebie, w zaplanowaniu dalszej drogi kształcenia, sposobów motywowania dziecka do nauki.	Koordinator WSDZ, pedagog szkolny.	Na bieżąco, wg potrzeb.
4	Zdobywanie wiedzy o predyspozycjach i możliwościach uczniów poprzez indywidualne spotkania z nimi. Pomoc uczniom w planowaniu przyszłości.	Indywidualne rozmowy doradcze z uczniami nt. zainteresowań, uzdolnień, słabych stron, planów edukacyjno- zawodowych.	Koordinator WSDZ, pedagog szkolny, wychowawcy klas.	Na bieżąco, wg potrzeb.

Obszar 2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Gromadzenie i systematyczne aktualizowanie informacji zawodowej i edukacyjnej.	Inwentaryzacja posiadanych zasobów informacji edukacyjnej i zawodowej. Sporządzenie katalogów posiadanych zasobów informacji. Bieżące gromadzenie materiałów informacyjnych (informatorów, ulotek) w bibliotece szkolnej w Punkcie Doradztwa Zawodowego.	Koordinator WSDZ.	Wrzesień, październik 2017/2018
		Systematyczne aktualizowanie baz informacji edukacyjno-zawodowych zgromadzonych w Punkcie Doradztwa Zawodowego.	Koordinator WSDZ.	Na bieżąco.
2.	Opracowywanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych dla rodziców, uczniów i nauczycieli.	Utworzenie i uaktualnianie bazy danych o szkołach następnego etapu edukacyjnego w regionie.	Koordinator WSDZ	Listopad-marzec 2017/2018.
		Sporządzenie listy i podanie adresów stron internetowych, na których znajdują się przydatne informacje edukacyjno-zawodowe.	Koordinator WSDZ, nauczyciel informatyki, wychowawcy.	Listopad-marzec 2017/2018
		Utworzenie Tablicy Informacji Edukacyjno-Zawodowych.	Koordinator WSDZ	Listopad, grudzień 2017.
3.	Zapoznanie uczniów, rodziców i nauczycieli z siecią lokalnych szkół następnego etapu edukacyjnego i placówek kształcenia praktycznego i ustawicznego.	Spotkania informacyjne, prelekcje umożliwiające uczniom, rodzicom, nauczycielom poznanie sieci lokalnych szkół następnego etapu edukacyjnego i placówek kształcenia praktycznego i ustawicznego. Spotkania informacyjne, prelekcje, pogadanki prezentujące możliwości uzupełniania i nabywania dodatkowych kwalifikacji zawodowych w trakcie nauki w szkole i po jej ukończeniu.	Koordinator WSDZ., doradca zawodowy ZPPP.	Marzec-maj 2018

Obszar 3. Prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów.

Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1	Zajęcia umożliwiające uczniom poznanie siebie: swoich predyspozycji, uzdolnień oraz innych zasobów.	<p>Uczestnictwo uczniów kl. VII w zajęciach: „Doradztwo zawodowe”.</p> <p>Udział uczniów w projektach, konkursach, warsztatach dotyczących prezentacji własnych talentów</p> <p>Udział uczniów w zajęciach kół zainteresowań.</p> <p>Udział uczniów w lekcjach wychowawczych służących samopoznaniu.</p> <p>Rozwijanie umiejętności kluczowych w ramach lekcji przedmiotowych.</p>	<p>Doradca zawodowy realizujący autorski program.</p> <p>Koordynatorzy WSDZ, inni nauczyciele</p> <p>Nauczyciele przedmiotów.</p> <p>Wychowawcy klas.</p> <p>Nauczyciele przedmiotów.</p>	<p>Cały rok szkolny.</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>Cały rok szkolny.</p> <p>Cały rok szkolny.</p> <p>Cały rok szkolny.</p>
2	Zajęcia umożliwiające uczniom lepsze poznanie świata zawodów, rynku pracy.	<p>Uczestnictwo uczniów w zajęciach: „Doradztwo zawodowe”.</p> <p>Udział uczniów w projektach, konkursach, warsztatach wprowadzających ich w świat zawodów.</p> <p>Udostępnianie uczniom, podczas zajęć przedmiotowych, informacji o zawodach charakterystycznych dla danego przedmiotu nauczania.</p> <p>Udział uczniów w spotkaniach z przedstawicielami różnych zawodów: „Moja kariera zawodowa”.</p>	<p>Doradca zawodowy realizujący autorski program.</p> <p>Koordynator WSDZ, doradca zawodowy ZPPP.</p> <p>Nauczyciele przedmiotów.</p> <p>Koordynator WSDZ, pedagog szkolny,</p>	<p>Cały rok szkolny.</p> <p>Cały rok szkolny.</p> <p>Cały rok szkolny.</p> <p>Cały rok szkolny.</p>

		Udział uczniów w przedsięwzięciu: <i>Tydzień Lokalnych Branż Zawodowych</i> .	nauczyciele przedmiotów. Koordynator WSDZ, pedagog szkolny, wychowawcy klas.	Zgodnie z harmonogramem imprez.
3.	Zajęcia umożliwiające uczniom poznanie systemu edukacji formalnej, organizacji systemu edukacji pozaformalnej oraz edukacji nieformalnej.	Uczestnictwo uczniów w zajęciach: „ Doradztwo zawodowe”. Udział uczniów w projektach, warsztatach wprowadzających ich w system edukacji. Udział uczniów w regionalnych imprezach informacyjnych: m.in. Targi Edukacji, Drzwi Otwarte Szkół Ponadpodstawowych, Środowiskowe Prezentacje Szkół. Udział uczniów w spotkaniach w ramach doradztwa indywidualnego w Punkcie Konsultacyjnym dla uczniów i rodziców.	Doradca zawodowy realizujący autorski program. Koordynator WSDZ, doradca zawodowy z ZPPP, wychowawcy klas. Koordynator WSDZ, wychowawcy klas. Koordynator WSDZ, doradca zawodowy z ZPPP	Cały rok szkolny. Cały rok szkolny. Zgodnie z harmonogramem imprez. Wg potrzeb zgłaszanych przez uczniów i rodziców.
Obszar 4. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę.				
Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Opracowanie i wdrażanie WSDZ.	Opracowanie dokumentu. Zapoznanie rady pedagogicznej szkoły z WSDZ .	Dyrektor szkoły, koordynator WSDZ,	Listopad 2017
2.	Planowanie działań doradczych.	Przydział zadań dla nauczycieli-włączenie zagadnień związanych z wyborem kierunku dalszego kształcenia i zawodu do tematyki zajęć z	Dyrektor szkoły, koordynator WSDZ, nauczyciele,	Listopad – grudzień 2017

		poszczególnych przedmiotów oraz godzin wychowawczych.	wychowawcy.	
3.	Wspieranie nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej, przedmiotów oraz wychowawców klas w realizacji zajęć/zagadnień związanych z wyborem kierunku dalszego kształcenia i zawodu.	Udzielanie informacji, organizowanie konsultacji ze specjalistami w przypadkach wymagających dodatkowych wyjaśnień.	Koordynator WSDZ.	Cały rok szkolny.
4.	Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w działalności doradczej.	Spotkania z przedstawicielami różnych instytucji i organizacji: ZPPP, SOD, WOM, PUP, Filia WUP, CKZiU, CKU.	Koordynator WSDZ.	Cały rok szkolny.
5.	Monitorowanie realizacji przydzielonych zadań.	Analiza zapisów w dziennikach zajęć związanych z realizacją pomocy uczniom w wyborze dalszego kierunku kształcenia i zawodu.	Dyrektor szkoły.	Cały rok szkolny.

Obszar 5. Współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.

Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1	Koordynowanie pracy nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej, nauczycieli przedmiotów oraz wychowawców klas w realizacji zajęć/zagadnień związanych z wyborem kierunku dalszego kształcenia i zawodu	Organizowanie Spotkań Konsultacyjnych dla nauczycieli, wychowawców. Udzielanie pomocy w realizacji imprez i przedsięwzięć. Organizowanie konsultacji ze specjalistami w przypadkach wymagających dodatkowych wyjaśnień.	Koordynator WSDZ,	Cały rok szkolny.

Obszar 6. Wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1	Wspieranie nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej, nauczycieli przedmiotów oraz wychowawców klas w realizacji zajęć/zagadnień związanych z wyborem kierunku dalszego kształcenia i zawodu	Organizowanie Punktów Konsultacyjnych dla nauczycieli, wychowawców. Udzielanie pomocy metodycznej w rozwiązywaniu trudnych przypadków. Organizowanie konsultacji ze specjalistami w przypadkach wymagających dodatkowych wyjaśnień.	Koordinator WSDZ, doradca zawodowy ZPPP.	Cały rok szkolny.

Opracowały:

09.11.2017r

Sylwia Brewczyńska. Grynbaum

Małgorzata Izabela Pabin

.....
Zatwierdził; data, podpis